

Old Dutch Church

Vanderbilt huis

OLD DUTCH CHURCH

Wie vanuit het voormalig Nieuw Amsterdam, nu New York, naar het noorden rijdt, komt vanzelf een klein typisch Nederlands kerkje tegen. Het is opgetrokken in dezelfde bouwstijl als de meeste hervormde oude dorpskerken: smalle, hoge boogramen en een wit houten klokkentoren met daarnaast een klein kerkhof. Deze Old Dutch Church van Sleepy Hollow is in 1685 gebouwd door een rijke Hollandse boer; de klok is gegoten in Nederland en hangt er nog steeds. Ook het interieur zonder opsmuk, met de smalle houten banken en de hangende predikantstoel, is zo Hollands als maar zijn kan. Achter de kerk ligt een begraafplaats met oude zerken met daarop oud-Hollandse namen als Beekman, Rensselaer

en Van Winkel. Ze zijn van de eerste generatie kolonisten en die hebben nogal wat nagelaten in deze regio.

VANDERBILT

Iets verderop noordwaarts zijn de grootse en wereldberoemde voorbeelden te vinden. Het huis van president Roosevelt, zijn familie is van Nederlandse afkomst, met als naaste buur het kapitale pand van miljardair Vanderbilt, achterachterkleinzoon van een Nederlandse boer uit het Utrechtse De Bilt, die zijn kapitaal vergaarde met de bouw van schepen en spoorwegen. Het zijn enorme landgoederen met dito tuinen die glooiend eindigen aan de oevers van de Hudson. Je kunt er makkelijk een hele dag doorbrengen. De meeste

TRAPGEVELS

Aan de overkant van de rivier ligt het lieflijke Kingston met trapgevels in straten die in 1658 ontworpen zijn door de bekende ontdekkingsreiziger en gouverneur van Nieuw Amsterdam Peter Stuyvesant. Het is een belevenis om rond te lopen in deze grote vroeg-Nederlandse buurtschap, alsof je ergens in Monnickendam of Edam wandelt. Een aanrader is de zaterdagse twee uur durende wandeltoer bij de Friends of Historic Kingston Museum. (www.fohk.org)

FOTOALBUM: OUD-HOLLANDSE GLORIE AAN DE HUDSON

Dat wij altijd al een ondernemend volkje waren, blijkt wel als je door het gebied rond de Hudson dwaalt. Overal de tastbare sporen van die eerste Hollandse kolonisten: boerderijen met ossenbloedrode luiken, huizen met trapgevels, oude houten 'Dutch barns' en dorpskerkjes die je doen denken dat je thuis bent.

Dwalen door Dutch, country

Philippsburg Manor

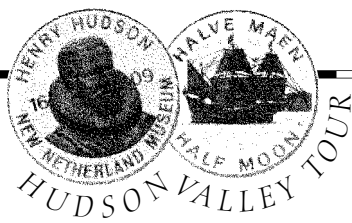
OUDSTE SCHUREN VAN AMERIKA

Pal naast het Rockefeller landgoed Kykuit (oud-Nederlands voor Kijk uit) vindt u de gerestaureerde, witgepleisterde boerderij van de Nederlands-Britse familie Philipse: Philippsburg Manor. Deze boerderij dateert uit 1693 toen Frederick Philipse van Yonkers een pacht van 210 km² langs de Hudson kreeg toebedeeld van koning Willem en koningin Maria van Engeland. Eerst was het een handelspost die uitgroeide tot een zelfvoorzienende boerderij met watermolen en een typisch Nederlandse schuur, een hoge houten schuur zonder ramen met een houten skelet en pannendak, hoge dubbele wagendeuren aan de voorkant en lage deuren voor het vee aan de zijkanten. Van deze oudste schuren van Amerika staan nog enkele honderden verspreid over deze regio. Er is zelfs

BAKSTEEN VAN HUIS MEE

Boeren, dominees, presidenten of handige zakenlui, het zijn allemaal afstammelingen van Hollandse kolonisten die hun bestaan aan de vruchtbare oevers van de Hudson opbouwden en handel dreven met indianen. In Dutchess County, de naam verraadt het al, staan prachtige voorbeelden van Nederlandse architectuur. Veelal houten huizen, maar ook bakstenen huizen waarvan het materiaal uit Nederland werd overgevoerd. In Fishkill staat pal naast afslag 13 van route 9 ietwat verloren het Van Wyck Homestead Museum, een kloek wit houten huis met roederamen en luiken uit 1732 dat gebouwd werd door landmeter Cornelius Barentse van Wyck, een kolonist die in 1660 vanuit zijn woonplaats Wijk bij Duurstede naar Nieuw Nederland vertrok. Hij koos voor de eenvoudige Nederlandse architectuur compleet met veel ramen aan voorkant en weerszijden en schuin aflopend pannendak

Mount Gulian

TUINIERSTER VIRGINIA VERPLANCK

Ook interessant is het nabije Mount Gulian Historic Site, een achttiende-eeuws, van oorsprong Nederlands huis dat mettertijd is uitgebreid en verfraaid. Alleen de grote, houten Nieuw Nederlandse schuur uit 1740 is in originele staat gebleven. Het huis heeft in de negentiende eeuw een romantisch overhellend dak gekregen, met donkerrood geverfde kozijnen en een veranda met uitzicht op de Hudson. De moes- en bloemen tuinen zijn weer in hun historische luister teruggebracht. Ooit woonde hier de machtige familie Verplanck, afstammelingen van koopman Abraham Isaac Verplanck die tussen 1633 en 1638 in de nieuwe Nederlandse kolonie aankwam. Hij vergaarde zijn fortuin door de handel in tabak en bont en de aankoop van enorme lappen grond. Tot een brand in 1931 hebben

er altijd Verplancks gewoond. Gelukkig kon er veel van de meubels en waardevolle spullen gered worden. In 1976 is het huis gerestaureerd en met hulp van de Verplancks ingericht in de oude staat. Ook de tuinen van de beroemde tuinierster Virginia Verplanck zijn heringericht. Haar tuinboeken uit begin twintigste eeuw zijn nog altijd verkrijgbaar. Dankzij die boeken en stekjes en zaden van de kleinkinderen konden vrijwilligers de tuin tot in detail herstructureren. Er zijn geen hekken die de boel hermetisch afsluiten. U kunt buiten de openingstijden gewoon rondwalen door de tuin en plaatsnemen op de veranda om te genieten van het uitzicht. Vooral met zonsopgang is het hier prachtig, als de verdwijnende zon de Hudson in vuur en vlam zet.

*Guero od dolum
dolessecte del dipsum
in ulput augait
venisci dunt
laorerostrud tat,*

Bronck House

OUDESTE HOLLANDSE BOERENNEDERZETTING

Aan de overkant van de Hudson ligt de oudste Nederlandse boerennederzetting in de Hudson Vallei: Bronck House boven Catskill (NYS Thruway exit 21, volg route 9W Clinton Avenue en u ziet het vanzelf) Een kleine nederzetting uit 1663 van bakstenen huizen en dieprood geverfde schuren. In totaal elf gebouwen die in de loop der jaren zijn neergezet door de familie van Pieter Bronck en zijn vrouw Helletje Jans die het land in 1662 kochten van de Mohicanen. Hun eenvoudige huis met schuine kap heeft ingebouwde houten kasten, balkenplafond en is ingericht met meubels uit die tijd. Je zou zo kunnen aanschuiven, zelfs het dikke tafelkleed, meer tapijt dan kleed, is in Hollandse stijl. Later,

in 1738, bouwde kleinzoon Leendert nog een groter huis met houten veranda eraan vast. Dit huis met de scherpe daklijn en elegant gevormde gevel is echt een schoolvoorbeeld van de koloniaal Hollandse architectuur. In de achttiende eeuw kwamen daar nog een zogenaamde New World Dutch Barn bij en een aparte keuken. Het werd een van de welvarendste boerderijen in deze streek. De familie heeft er acht generaties gewoond, in totaal 276 jaar tot in 1939 de laatste nazaat Leonard Bronk Lampman het overdroeg aan Greene County Historical Society.

LANDGOED VAN NEDERLANDSTALIGE PRESIDENT

In Dutch County ligt het enorme Hyde Park dat zowel het landgoed van oud-president Roosevelt als het gigantische Vanderbilt Mansion bevat. Beide historische landgoederen van van oorsprong Nederlandse nazaten, zijn een dagbezoek waard. U kunt zich ook

beperken tot de tuinen en een wandeling langs de oevers van de Hudson. Verderop is immers meer echt Nederlandse architectuur te bewonderen. In Kinderhook ligt in een groene vallei een roodbakstenen boerderijtje met ossenbloedrode luiken. Deze Nederlandse boerderij (Lukyas van Alen huis) uit 1737 is te bezichtigen en staat met zijn stoepje, de halve deuren en de typerende gevel als voorbeeld voor de Nederlandse architectuur uit die tijd. Op nog geen tien minuten rijden ligt een groot park

met een fraai, zachtgeel landhuis omringd met eeuwenoude linden. Het blijkt Lindenwald, het landgoed van Martin Van Buren te zijn, de achtste (1837-1841) president van de Verenigde Staten, en de eerste president van niet-Britse afkomst. Hij sprak thuis Nederlands en beheerde persoonlijk zijn 230 hectaren vol fruitbomen, graslanden en korenvelden. Het landgoed is nog altijd als landbouwbedrijf in gebruik, het huis is compleet ingericht. Waag vooral de klim naar de toren waarvandaan u

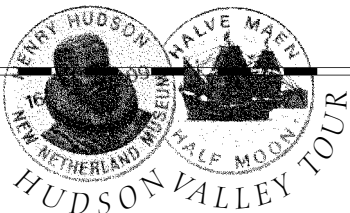

Lukyas van Alen huis

Lindenwald

De Hollandroute is vrij simpel te rijden, rode draad is route 9 die van zuid naar noord gereden kan worden. De afstand is niet groot, van het Nederlands kerkje in Sleepy Hollow tot aan de oudste Nederlandse boerderij bij Coxsackie is het twee uur rijden. Trek er een dag voor uit om alle hoogtepunten te bekijken.

ROUTE VAN ZUID NAAR NOORD

Sleepy Hollow, Westchester County, Route 9

■ **Philipsburg Manor**, 300 jaar oude boerderij met achttiende-eeuwse watermolen. Informatie: www.hudsonvalley.org

■ **The Old Dutch Church**, in Sleepy Hollow uit 1685. Informatie: www.olddutchburyingground.org

Hyde Park, Dutchess County Route 9

■ **Franklin D. Roosevelt Huis**, het privéhuus van de president met rozen-tuin en cottage die hij zelf ontworpen heeft naar Nederlandse stijl. Informatie: www.nps.gov/hofr

■ **Van Wyck Homestead Museum**,

Fishkill N9 exit 13. Wit houten huis gebouwd in Nederlandse stijl door Nederlandse kolonist Cornelius van Wyck in 1732. Informatie: www.fishkill-ridge.org/history/vanwyck.htm

■ **Mount Gulian**, 145 Sterling Street, Beacon. Lieflijk achttiende-eeuws Nederlands huis met schuur uit 1740 en gerestaureerde historische tuin. Informatie: www.mountgulian.org

Kingston, Ulster County Aan de overkant van de Hudson

■ Historisch centrum ontworpen door Peter Stuyvesant. Informatie: www.fohk.org

Kinderhook, Columbia County Route 9H south

■ **Martin van Buren Historic State**, het huis met landerijen van de achtste president van Amerika die thuis alleen Nederlands sprak. Informatie: www.nps.gov/mava

■ **Lukyas Van Alen House**, Route 9/9H, Kinderhook Rood bakstenen huis uit 1737. Het verhaal gaat dat de bakstenen uit Nederland zijn aangevoerd. Informatie: www.cchsny.org

Coxsackie, The Greene County Route 9W, 90 County Road Coxsackie

■ **Bronck Museum**, oudste Nederlandse boerderij in de Hudson Valleï waar meer dan 8 generaties Nederlandse kolonisten hebben gewoond. Stamt uit 1633. Informatie: www.gchistory.org

MEER NEDERLANDSE BEZOEKADRESSEN

■ **Van Cortlandt Manor**, 525 South Riverside Ave. Croton-on-Hudson. Huis en tuin zijn van april t/m oktober dagelijks geopend. Informatie: www.hudsonvalley.org

■ **The New Netherland Museum & Half Moon**, Albany. Met replica van het historische VOC-schip de Halve Maen waarmee Henry Hudson de Hudson op voer. Informatie: www.newnetherland.org

■ **Mahackamack Churchyard**, East Main street, Port Jervis. Een van de oudste kerkhoven van Orange County met graven van Nederlandse kolonialisten als Martinus Decker, een held uit de revolutionaire oorlog. Informatie: www.minisink.org

■ **Crailo Mansion**, 9 Riverside Avenue, Rensselaer. Permanente tentoonstelling over de Nederlandse kolonialisten. Informatie: www.nys-parks.com

■ **Knickerbocker Mansion**, 132 Knickerbocker Road, Schaghticoke. Meer dan 250 jaar het huis van de Knickerbocker familie. Het huis stamt uit 1770 en is een fraai voorbeeld van Nederlandse architectuur. Open op zondag

Tekst: Margriet de Groot Fotografie: Pauline Joosten Met dank aan Dutchess County Tourism www.dutchestourism.com